

ΕΡΕΥΝΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΠΡΩΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

♦ **Αισιοδοξία και προσδοκίες των νέων για το μέλλον**

Το **69,1%** των νέων της χώρας μας δηλώνει **πολύ ή αρκετά αισιόδοξο** για το προσωπικό τους μέλλον. Οι νέοι της χώρας είναι πολύ πιο αισιόδοξοι για το μέλλον τους από το γενικό πληθυσμό, όπου τα γενικά ποσοστά αισιοδοξίας δεν υπερβαίνουν το **45%**. Ειδικότερα στα αστικά κέντρα ο βαθμός αισιοδοξίας κινείται στο **70,4%** ενώ στις αγροτικές περιοχές στο **64,8%**. Πιο αισιόδοξα για το μέλλον είναι τα αγόρια με ποσοστό **73,2%** ενώ τα στα κορίτσια το αντίστοιχο ποσοστό είναι **64,9%**. Ακόμη και στους άνεργους που παρουσιάζουν το χαμηλότερο δείκτη αισιοδοξίας το ποσοστό αυτό κινείται στο **54,5%**.

Ειδικότερα οι νέοι πιστεύουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό ή μάλλον πιθανό να έχουν:

Καλούς φίλους	92,5%
Ευτυχισμένη οικογενειακή ζωή	92,0%
Μία ενδιαφέρουσα δουλειά	84,9%
Αρκετά χρήματα	70,3%
Αρκετό ελεύθερο χρόνο για τον εαυτό τους	66,3%

Οι νέοι πιστεύουν επίσης ότι στο μέλλον **είναι πιθανό ή μάλλον πιθανό να έχουν προσωπική πολιτική ελευθερία** σε ποσοστό **86%**, αλλά μόνο το **15%** πιστεύει ότι θα συμμετέχει στην πολιτική δράση.

Αρκετά αισιόδοξοι εμφανίζονται οι νέοι και **για το μέλλον της χώρας**, για την οποία, σε ό,τι αφορά στις **θετικές προοπτικές** της, πιστεύουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό ή μάλλον πιθανό να:

Είναι μία δημοκρατική χώρα	88,5%
Είναι ισότιμο μέλος στην Ε.Ε.	55,5%
Είναι μία χώρα με ισότητα και κοινωνική δικαιοσύνη	51,8%
Υπάρχουν μεγαλύτερες ευκαιρίες για δουλειά	35,1%
Είναι μία πλούσια και αναπτυγμένη χώρα	29,9%

Σε ό,τι αφορά όμως τις **αρνητικές προοπτικές** της πιστεύουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό ή μάλλον πιθανό να:

Απειλείται από την Τουρκία	86,6%
Είναι αντικείμενο εκμετάλλευσης από ξένα κράτη	79,9%
Διχάζεται από συγκρούσεις μεταξύ φτωχών και πλουσίων	74,1%
Διχάζεται από συγκρούσεις μεταξύ εθνικών ομάδων	58,1%

Αλλά ούτε και για το **μέλλον της Ευρώπης** είναι ιδιαίτερα αισιόδοξοι αφού εκείνο που πιστεύουν ότι θα την χαρακτηρίζει στο μέλλον είναι:

Οι συγκρούσεις μεταξύ διαφορετικών λαών και πολιτισμών	54,6%
Η θέληση των κατοίκων της για ένα κοινό μέλλον	32,7%

♦ Ιεράρχηση των προβλημάτων

Οι αυθόρμητες αναφορές για τα προσωπικά προβλήματα των νέων αναδεικνύουν τα οικονομικά, τα θέματα της απασχόλησης και της επαγγελματικής αποκατάστασης στις πρώτες θέσεις. Πάνω από το 50% των νέων ιεραρχούν και αναφέρουν αυθόρμητα τα προβλήματα αυτά ως προσωπικά προβλήματα.

Οικονομικά	19,9%
Ανεργία	17,7%
Επαγγελματική αποκατάσταση	13,4%
Σπουδές – προβλήματα εκπαίδευσης	8,5%
Σχέσεις με τους γονείς	2,8%

Σε ότι αφορά στα προβλήματα της χώρας η ιεράρχηση είναι:

Ανεργία	31,6%
Οικονομία	28,3%
Εθνικά - Εξωτερική πολιτική	9,3%
Ανεπάρκεια κομμάτων – πολιτικών	7,6%
Ναρκωτικά	3,1%

Η ιεράρχηση των προβλημάτων της χώρας, αν εξαιρέσει κανείς το θέμα της Υγείας, ακολουθεί την ιεράρχηση του γενικού πληθυσμού.

♦ Η δημοκρατία - Ιδεολογικές και πολιτικές αντιλήψεις

Η νεολαία της Ελλάδας είναι βαθύτατα δημοκρατική και αυτό σχετίζεται με το παρελθόν της χώρας (δικτατορία κλπ.). Το 96% έχει θετική γνώμη για τη Δημοκρατία φέρνοντάς τη στην πρώτη θέση των αξιών. Μάλιστα σε άλλη συγκριτική έρευνα (Youth and History) που διεξήχθη μεταξύ 15χρονων σε όλη την Ευρώπη οι νέοι της Ελλάδας βρίσκονται στην πρώτη θέση.

Ειδικότερα το 94,3% των νέων θεωρεί ότι η σημασία της Δημοκρατίας είναι μεγάλη ή πολύ μεγάλη. Το ποσοστό αυτό στους Φοιτητές φτάνει στο 97,7%, ενώ το χαμηλότερο ποσοστό εμφανίζεται στους νέους 16 – 18 ετών με ποσοστό 90,3%.

Για τους νέους η Δημοκρατία :

	Συμφωνούν απόλυτα Ή μάλλον συμφωνούν
Είναι η διακυβέρνηση του λαού από το λαό	88,0%
Εχει ελαττώματα αλλά είναι το καλύτερο σύστημα διακυβέρνησης	89,8%
Είναι ένα πρόσχημα που αποκρύπτει την κυριαρχία των πλουσίων και ισχυρών	40,9%
Είναι ένα σύνθημα που φωνάζουν οι πολιτικοί ηγέτες	38,4%
Είναι ένα ανίσχυρο σύστημα διακυβέρνησης σε περιόδους κρίσης	20,0%

Ακόμη και τα επιχειρήματα που δυνητικά θα μπορούσαν να τη θέσουν σε κίνδυνο ή η κριτική στη χρήση και την επίκληση της Δημοκρατίας που γίνεται κατά περίπτωση, βρίσκουν μειοψηφική αποδοχή. Η μόνη κριτική πρόταση για τη Δημοκρατία που βρίσκει σημαντική αποδοχή είναι ότι **“είναι ένα πρόσχημα που αποκρύπτει την κυριαρχία των ισχυρών και πλουσίων”**, μία κριτική που παραπέμπει στην ταξική αντιπαλότητα, μία κριτική που στην ουσία της παραπέμπει στη διεύρυνση της Δημοκρατίας με όρους κοινωνικής ισότητας και δικαιοσύνης.

Η οικολογία και η παραγωγικότητα είναι επίσης αξίες σχεδόν καθολικής αποδοχής. Ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση με ποσοστά αποδοχής αρκετά υψηλά αλλά πάντως χαμηλότερα από αυτά που έχουν καταγραφεί στο γενικό πληθυσμό όπου τα αντίστοιχα ποσοστά κινούνται από 70 – 75%. Ο σοσιαλισμός αποτελεί θετική έννοια για περισσότερους από ένα στους δύο νέους, ενώ το 32% περίπου των νέων αποστασιοποιείται από το δίπολο Αριστεράς – Δεξιάς.

Οικολογία	91,8%
Παραγωγικότητα	90,0%
Ευρωπαϊκή Ένωση	68,6%
Σοσιαλισμός	51,9%
Δεξιά	37,0%
Αριστερά	31,2%

Η υψηλή αποδοχή της Ε.Ε. σε συνδυασμό με τις προσδοκίες που έχουν οι νέοι για τις προσωπικές πολιτικές τους ελευθερίες, αλλά και τη σημασία της Δημοκρατίας αναδεικνύει την πολιτική σημασία που έχει για τους νέους η διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Μεγαλύτερη αποδοχή βρίσκουν στους νέους, από ότι στο γενικό πληθυσμό, οι κινηματικές λέξεις Διαδήλωση, Απεργία και Κατάληψη. Ιδιαίτερα η κατάληψη, στο γενικό πληθυσμό βρίσκει αποδοχή που δεν έχει υπερβεί το 18%.

Διαδήλωση	57,8%
Απεργία	46,8%
Κατάληψη	28,8%

♦ Στάσεις απέναντι στην πολιτική – Το κομματικό σύστημα

Το 23,3% των νέων δηλώνουν ότι συζητούν συχνά ή πολύ συχνά πολιτικά θέματα στις παρέες τους.

Εξάλλου το 21,8% των νέων δηλώνουν ότι νοιώθουν ενδιαφέρον για την πολιτική, το 53,1% αδιαφορία ενώ ένα ποσοστό 22,9% δηλώνουν ότι νοιώθουν αποστροφή.

Ειδικότερα στους νέους 16 έως 18 ετών ενδιαφέρον για την πολιτική νοιώθουν μόνο το 16,6%, ενώ στους Φοιτητές το ενδιαφέρον ανέρχεται στο 35,8%. Οι Φοιτητές συνεχίζουν να είναι το πιο πολιτικοποιημένο κομμάτι της νεολαίας.

Η χαμηλή αποδοχή της πολιτικής αποτυπώνεται και στις κρίσεις των νέων για το κομματικό σύστημα, αλλά όπως θα δούμε στη συνέχεια και για τους πολιτικούς. Πρόκειται για μία ισχυρή αμφισβήτηση στον τρόπο

άσκησης της πολιτικής και στη σχέση των κομμάτων με την κοινωνία και τα προβλήματά της, αλλά όχι για την ίδια την αναγκαιότητα της ύπαρξής τους.

Ετσι τα κόμματα για τους νέους:

Συμφωνούν απόλυτα Η μáλλον συμφωνούν	
Δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα σύγχρονα προβλήματα	76,8%
Είναι απαραίτητα για να εκφράζουν τη γνώμη των πολιτών	71,0%
Δεν χρησιμεύουν σε τίποτα σήμερα	33,8%

Η κριτική αυτή των νέων αποτυπώνεται και στην εικόνα των κομμάτων, η οποία στους νέους είναι πιο ασθενής από ό,τι στο γενικό πληθυσμό. Στα περισσότερα θετικά χαρακτηριστικά το ΠΑΣΟΚ προηγείται της ΝΔ κάτι που ισχύει σε μεγαλύτερο βαθμό και στον γενικό πληθυσμό. Και στη νεολαία η ΝΔ μετά το πρόσφατο συνέδριο της συνεχίζει να υπολείπεται του ΠΑΣΟΚ. Ασθενή εικόνα εμφανίζουν και τα κόμματα της αριστεράς επιβεβαιώνοντας την ανατροπή των προτιμήσεων των νέων της εποχής της μεταπολιτευτικής περιόδου.

	ΠΑΣΟΚ	ΝΔ	ΚΚΕ	ΣΥΝ	ΔΗΚΚΙ	ΚΑΝΕΝΑ
Είναι πιο κοντά στις ιδέες σας	22,2%	20,7%	3,6%	4,7%	2,5%	34,0%
Εχει ικανό αρχηγό	24,7%	21,1%	1,2%	7,0%	2,2%	32,2%
Μπορείτε να το εμπιστευτείτε για να κυβερνήσει τη χώρα	22,6%	20,1%	1,4%	2,6%	1,3%	41,3%
Εκφράζει καλύτερα τα συμφέροντά σας	19,7%	19,9%	3,2%	2,5%	2,0%	42,6%
Βρίσκεται πιο κοντά στους εργαζόμενους	16,3%	10,7%	21,0%	6,2%	2,5%	33,0%
Εκφράζει τα συμφέροντα των πλουσίων	16,8%	50,3%	0,4%	0,1%	0,1%	13,0%
Εχει το καλύτερο μέλλον	20,2%	19,6%	1,5%	4,0%	4,0%	31,5%
Είναι πιο κοντά στη σημερινή εποχή	25,3%	18,7%	1,7%	4,2%	2,9%	32,8%

Παρά το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ διαθέτει καλύτερη εικόνα από τη ΝΔ, υπολείπεται στην πρόθεση ψήφου η οποία έχει εντελώς θεωρητική αξία αφού σε αυτήν περιλαμβάνονται και οι νέοι 16 – 18 ετών.

Πρόθεση Ψήφου	
ΠΑΣΟΚ	18,6%
ΝΔ	21,4%
ΚΚΕ	2,5%
ΣΥΝ	3,8%
ΔΗΚΚΙ	2,5%
ΠΟΛΑΝ	1,8%
ΑΛΛΟ	2,8%
ΛΕΥΚΟ	13,8%
ΑΚΥΡΟ	5,2%
ΑΠΟΧΗ	3,8%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ	10,5%
ΔΓ/ΔΑ	13,3%

Ταυτόχρονα στην παράσταση νίκης, στην ερώτηση δηλαδή “ποιο κόμμα θα κέρδιζε αν είχαμε σήμερα εκλογές” το ΠΑΣΟΚ έχει σοβαρό προβάδισμα έναντι της ΝΔ δείχνοντας ότι δεν έχει απωλέσει την εικόνα του πρώτου κόμματος στη νεολαία και ότι ενδεχομένως το προβάδισμα της ΝΔ στην πρόθεση ψήφου, έχει συγκυριακό χαρακτήρα και πάντως είναι ανατρέψιμο.

Παράσταση νίκης	
ΠΑΣΟΚ	40,7%
ΝΔ	29,1%
ΑΛΛΟ ΚΟΜΜΑ	1,4%
ΚΑΝΕΝΑ	1,3%
ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ	24,0%
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3,5%

Στην κλίμακα της Αριστεράς – Δεξιάς οι νέοι έχουν μέση αυτοτοποθέτηση στο **5.85**, όσο περίπου και ο γενικός πληθυσμός. Πάντως το **22%** περίπου των νέων αρνείται να τοποθετηθεί στην κλίμακα Α-Δ ενώ το αντίστοιχο ποσοστό βρίσκεται περίπου στο **15%** στο γενικό πληθυσμό, αποτυπώνοντας την περαιτέρω αποστασιοποίηση των νέων από το ιστορικό σχήμα της Α-Δ.

♦ Η εθνική ταυτότητα των νέων

Το **93,1%** των νέων δηλώνει ότι η σημασία της Ελλάδας είναι γι αυτούς πολύ μεγάλη ή μεγάλη. Ταυτόχρονα το **84,3%** των νέων δηλώνει ότι η σημασία της Θρησκείας είναι γι αυτούς πολύ μεγάλη ή μεγάλη.

Ακόμη ισχυρή είναι η αίσθηση της υπεράσπισης της πατρίδας αφού το **67,0%** των νέων δηλώνει ότι σε περίπτωση επίθεσης εναντίον της χώρας "θα πήγαινε να πολεμήσει για να υπερασπίσει τα σύνορά της" ποσοστό το οποίο στα αγόρια φτάνει το **77,9%**.

Τα προβλήματα της χώρας με την Τουρκία και η ιστορική της διαδρομή ευαισθητοποιούν ιδιαίτερα τους νέους της χώρας.

Η στάση αυτή των νέων δεν υποκρύπτει "φιλοπόλεμες" αντιλήψεις αφού η σημασία της ειρήνης για τους νέους είναι καθολική. Το **84%** των νέων θεωρεί πολύ μεγάλη τη σημασία της ειρήνης ενώ το **15,5%** τη θεωρεί μεγάλη, αγγίζοντας αθροιστικά σχεδόν το **100%!!!**.

Είναι επίσης σημαντικό το γεγονός ότι το δικαίωμα να μιλάνε οι νέοι τη μητρική τους γλώσσα στην Ε.Ε. θεωρείται πολύ σημαντικό ή αρκετά σημαντικό από το **94,5% των νέων**.

Τα παραπάνω στοιχεία αποτυπώνουν έντονα **εθνοκεντρικά** χαρακτηριστικά της νεολαίας.

Η φαινομενική αντίφαση του εθνοκεντρισμού και της υψηλής αποδοχής της Ενωμένης Ευρώπης οφείλεται κυρίως, κατά τη γνώμη μας, στους εξής παράγοντες:

- Στις ιδιαιτερότητες της χώρας και το αίσθημα της ανασφάλειας και απειλής που νοιώθουν οι νέοι από τους γείτονες και κυρίως τους Τούρκους.
- Στην αίσθηση της νεολαίας ότι η Ενωμένη Ευρώπη δεν εγγυάται την ισότιμη πολιτιστική συμμετοχή της χώρας μας γεγονός που εδράζεται στην χαμηλή εκτίμηση των νέων για τις σύγχρονες δυνατότητες της χώρας.
- Στο αίσθημα ότι η χώρα μας στον παγκόσμιο καταμερισμό της εργασίας είναι αντικείμενο εκμετάλλευσης από ξένες χώρες.
- Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί την ελπιδοφόρα προοπτική για τους νέους, προοπτική που διευρύνει τις δυνατότητες για οικονομική ανάπτυξη και κατοχύρωση της δημοκρατίας και των πολιτικών ελευθεριών.

♦ Τα προσωπικά και πολιτικά δικαιώματα και η προστασία τους

Το σημαντικότερο δικαίωμα για τους νέους είναι το δικαίωμα στην εργασία. Το 81,3% των νέων το θεωρεί πολύ σημαντικό (και μαζί με αυτούς που το θεωρούν αρκετά σημαντικό το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 99%).

	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ
Το δικαίωμα στην εργασία	81,3%
Το δικαίωμα να σπουδάσεις	74,6%
Το δικαίωμα της ψήφου	74,1%
Το δικαίωμα στην απεργία	43,8%
Η ελευθερία του τύπου	49,4%
Το δικαίωμα να ταξιδεύεις ελεύθερα	59,2%
Το δικαίωμα στη σεξουαλική ελευθερία	56,9%
Το δικαίωμα στη διασκέδαση	55,2%

Η πολιτικότητα των νέων και η αξία της συλλογικής δράσης αναδεικνύεται έντονα από την αντίληψη που έχουν για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους.

ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	
Η αλληλεγγύη μεταξύ των πολιτών μέσω οργανώσεων και σωματείων είναι αναγκαία για την προάσπιση των δικαιωμάτων	55,8%
Ο καθένας πρέπει να προφυλάσσει τον εαυτό του	28,3%
Η προάσπιση των δικαιωμάτων είναι υπόθεση του κράτους	9,8%

Η αξία και η σημασία της συλλογικής δράσης είναι πλειοψηφική στη νεολαία και ταυτόχρονα συνεχίζει να συσχετίζεται με την πολιτική κουλτούρα των νέων κάτι που αποτυπώνεται και στο κόμμα που προτιμούν.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η άποψη ότι "ο καθένας πρέπει να προφυλάσσει μόνος του τον εαυτό του" βρίσκει την υψηλότερη αποδοχή της στους νέους που προτιμούν την ΠΟΛΑΝ (37,9%), το ΔΗΚΚΙ (35,7%) και τη ΝΔ (34,9%).

♦ Ρατσισμός και Ξενοφοβία

Η ξενοφοβία και ο ρατσισμός βρίσκει έδαφος και στην Ελληνική νεολαία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην ερώτηση αν θα μπορούσατε να έχετε φίλο ένα Γάλλο ή ένα Μαύρο ή ένα φορέα του AIDS ή ένα ναρκομανή ή ένα Αλβανό το χαμηλότερο ποσοστό συγκέντρωσε ο Αλβανός με **50,5%** ενώ αντιθέτως θα μπορούσε να έχει φίλο ένα Γάλλο το **83,1%**. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι ειδικά στα κορίτσια το ποσοστό για τους Αλβανούς ήταν μόλις **43,6%** αποτυπώνοντας κυρίως τη ξενοφοβία.

ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΦΙΛΟ :	
Ενα Γάλλο	83,1%
Ενα Μαύρο	78,2%
Ενα φορέα του AIDS	60,0%
Ενα ναρκομανή	53,4%
Ενα Αλβανό	50,5%

Είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι η άποψη πως **"ένας βασικός λόγος της ανεργίας είναι ότι οι ξένοι παίρνουν τις δουλειές των Ελλήνων"** βρίσκει σύμφωνους το **73,0%** των ερωτηθέντων.

Επίσης το **59,8%** των ερωτηθέντων πιστεύει ότι **"η αύξηση της εγκληματικότητας οφείλεται κυρίως στους Αλβανούς λαθρομετανάστες"**.

Το γεγονός όμως ότι τα αισθήματα του ρατσισμού βρίσκουν έδαφος, αποτυπώνεται και στην άποψη ότι **"οι μετανάστες εργαζόμενοι πρέπει να έχουν ίσες αμοιβές και δικαιώματα με τους Έλληνες εργαζόμενους"** με την οποία το **39,5%** διαφωνεί.

Μάλιστα, το **49,4%** διαφωνεί με την άποψη ότι **"όσοι μετανάστες πιστεύουν στα Σύνταγμα και τους νόμους της Ελλάδας θα μπορούσαν να έχουν δικαίωμα ψήφου"**.

♦ Ο κοινωνικός ρόλος και η ισχύς ομάδων και θεσμών

Στο ερώτημα **"πόσο στις απαιτήσεις του ρόλου τους οι παρακάτω ομάδες"** οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν σε μία κλίμακα από το 1 (που σημαίνει καθόλου) έως το 10 (που σημαίνει πάρα πολύ). Στην πρώτη θέση βρίσκονται οι **Πανεπιστημιακοί** οι οποίοι αξιολογούνται με **6.95** και αμέσως μετά οι **Γιατροί** με **6.77**. Στην τελευταία θέση βρίσκονται οι **Βουλευτές** με **4.16** αποτυπώνοντας την δυσαρέσκεια των νέων για τον τρόπο άσκησης της πολιτικής.

Στην ίδια κλίμακα, οι νέοι θεωρούν ότι η **Κυβέρνηση διαθέτει τη μεγαλύτερη εξουσία με 8.95** ακολουθεί το **Κοινοβούλιο με 8.40**, οι **Βιομήχανοι με 8.23** και στη συνέχεια η **Τηλεόραση με 8.21**.

♦ **Αξιολόγηση και συμμετοχή σε συνδικαλιστικούς φορείς και οργανώσεις**

Ιδιαίτερα χαμηλή είναι η συμμετοχή των νέων σε συνδικαλιστικούς φορείς και οργανώσεις.

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι συγκεντρώνουν την υψηλότερη συμμετοχή των νέων με ποσοστό **14,1%**.

Ακολουθούν τα συνδικαλιστικά σωματεία με ποσοστό **6,8%**, οι οικολογικές οργανώσεις με **6,7%**, οι οργανώσεις νεολαίας πολιτικών κομμάτων με **4,9%** και τα πολιτικά με ποσοστό **3,9%**.

Είναι χαρακτηριστικό εξάλλου ότι **μόνο το 1%** αναφέρει ως βασική διαδικασία ενημέρωσης για την πολιτική κατάσταση της χώρας **"πς συζητήσεις σε οργανώσεις ή σωματεία"**.

Σε ότι αφορά στην αξιολόγηση του ρόλου ορισμένων σημαντικών συνδικαλιστικών φορέων τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά:

	Πολύ ή αρκετά σημαντικός	Δεν γνωρίζουν
ΓΣΣΕ	56,1%	32,3%
ΕΦΕΕ	28,9%	57,7%
ΠΑΣΕΓΕΣ	37,2%	53,1%
ΤΕΕ	23,6%	67,8%
ΚΕΔΚΕ	22,9%	68,4%
ΕΣΕΕ	20,0%	71,3%
ΠΙΣ	17,3%	75,3%

Εκτός από την ΓΣΕΕ, για όλους τους υπόλοιπους φορείς τα ποσοστά άγνοιας ή αδυναμίας να αξιολογήσουν το ρόλο τους **υπερβαίνει το 50%**.